

Viestintäyksikkö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 8/13
Luxemburgissa 31.1.2013

Tuomio asiassa C-12/11
Denise McDonagh v. Ryanair Ltd

Lentoliikenteen harjoittajan on pidettävä huolta matkustajista, joiden lento on peruutettu Eyjafjallajökull-tulivuoren purkautumisesta johtuvan ilmatilan sulkemisen kaltaisten poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi

Unionin oikeudessa ei säädetä tämän matkustajiin kohdistuvan huolenpitovelvollisuuden (majoitus, ateriat, virvokkeet) ajallisesta tai rahamääräisestä rajoittamisesta

Lentoliikenteen harjoittaja on lennon peruuttamistapauksessa velvollinen unionin oikeuden¹ perusteella pitämään huolta matkustajista sekä maksamaan korvauksen. **Huolenpitovelvollisuuden** osalta lentoliikenteen harjoittajan on tarjottava matkustajille ilmaiseksi aterioita ja virvokkeita kohtuullisessa suhteessa odotusaikaan, tarpeen vaatiessa hotellimajoitus, lentoaseman ja majoituspaikan välinen kuljetus sekä viestintämahdollisuudet kolmansien kanssa. Lentoliikenteen harjoittajan on täytettävä tämä velvollisuus, vaikka peruutus johtuisikin poikkeuksellisista olosuhteista, toisin sanoen olosuhteista, joita ei olisi voitu välttää, vaikka kaikki kohtuudella edellytettävät toimenpiteet olisi toteutettu. Sitä vastoin lentoliikenteen harjoittaja voi vapautua **korvausvelvollisuudestaan**, jos se pystyy osoittamaan, että lennon peruuntuminen johtui tällaisista olosuhteista.

Islantilaisen Eyjafjallajökull-tulivuoren purkautumisen seurauksena useamman jäsenvaltion ilmatila – mukaan lukien Irlannin ilmatila – suljettiin 15.4.–22.4.2010 ilma-aluksille aiheutuvien riskien vuoksi.

Denise McDonagh oli yksi niistä matkustajista, joiden 17.4.2010 suunniteltu Faron ja Dublinin välinen lento peruutettiin tulivuoren purkautumisen vuoksi. Lennot Manner-Euroopan ja Irlannin välillä aloitettiin uudestaan vasta 22.4.2010, ja McDonagh pääsi Dubliniin vasta 24.4.2010. Tänä aikana Ryanair ei tarjonnut hänelle minkäänlaista huolenpitoa. Näissä olosuhteissa hän katsoi, että kyseinen lentoyhtiö oli velvollinen maksamaan hänelle vahingonkorvausta 1 130 euroa, joka vastasi hänelle 17.4.–24.4.2010 aiheutuneita ateria-, virvoke-, majoitus- ja kuljetuskustannuksia.

Dublin Metropolitan District Court (Irlanti), jonka käsiteltävänä oikeusriita on, kysyy unionin tuomioistuimelta, kuuluuko tulivuoren purkautumisesta johtuva ilmatilan sulkeminen poikkeuksellisten olosuhteiden käsitteen soveltamisalaan siten, että lentoliikenteen harjoittajalla on velvollisuus pitää huolta matkustajista, vai kuuluuko se sitä vastoin olosuhteisiin, jotka ylittävät poikkeukselliset olosuhteet ja vapauttavat tämän velvollisuudesta pitää huolta matkustajista. Jos unionin tuomioistuin katsoo, että tällaiset olosuhteet kuuluvat poikkeuksellisten olosuhteiden käsitteen soveltamisalaan, sitä pyydetään lisäksi lausumaan myös siitä, onko huolenpitovelvollisuutta tällaisessa tapauksessa rajoitettava ajallisesti ja/tai rahamääräisesti.

Unionin tuomioistuin vastaa ensinnäkin, ettei unionin oikeudessa tunneta poikkeuksellisten olosuhteiden lisäksi erillistä ”erityisen poikkeuksellisten olosuhteiden” luokkaa, jonka perusteella lentoliikenteen harjoittaja vapautuisi kaikista asetukseen perustuvista velvollisuuksistaan, mukaan lukien huolenpitovelvollisuudestaan. Jos nyt kyseessä olevien olosuhteiden kaltaiset olosuhteet jäisivät poikkeuksellisten olosuhteiden käsitteen ulkopuolelle erityisesti niiden alkuperän ja

¹ Matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta 11.2.2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 261/2004 (EUVL L 46, s. 1).

laajuuden vuoksi, siitä olisi seurauksena, että lentoliikenteen harjoittajilla olisi velvollisuus pitää asetuksen mukaisesti huolta vain sellaisista lentomatrustajista, jotka lennon peruuttamisen vuoksi ovat rajoitetusti haitallisessa tilanteessa. Sitä vastoin matrustajilla, jotka ovat erityisen haavoittuvassa tilassa, koska heidän on pysyttävä useita päiviä lentokentällä, ei olisi oikeutta tällaiseen suojeluun. Näin ollen unionin tuomioistuin vastaa, että Eyjafjallajökull-tulivuoren purkautumisesta johtuvan Euroopan ilmatilan osittaisen sulkemisen kaltaiset olosuhteet ovat poikkeuksellisia olosuhteita, jotka eivät vapauta lentoliikenteen harjoittajia niiden huolenpitovelvollisuudesta.

Tämän jälkeen unionin tuomioistuin täsmentää, ettei asetuksessa säädetä minkäänlaisesta ajallisesta tai rahamääräisestä rajoituksesta velvollisuudelle pitää huolta matrustajista, joiden lento on peruutettu poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi. Siten huolenpitovelvollisuus kuuluu kokonaisuudessaan lentoliikenteen harjoittajalle koko sen ajan, jona kyseisten matrustajien on odotettava uudelleenreititystään. Unionin tuomioistuin korostaa, että huolenpito matrustajista on erityisen tärkeää pitkään kestävien poikkeuksellisten olosuhteiden ilmetessä ja nimenomaan siinä tapauksessa, että lennon peruuttamisesta johtuva odotusaika on erityisen pitkä, on tarpeen varmistaa, että lentomatrustajalla on saatavillaan kipeimmin tarvitsemiaan tavaroita ja palveluja koko odotusajan.

Lopuksi unionin tuomioistuin toteaa, että vaikka huolenpitovelvollisuus aiheuttaa tiettyjä taloudellisia seurauksia lentoliikenteen harjoittajille, niitä ei voida pitää suhteettomina matrustajien suojelun korkean tason tavoitteeseen nähden. Tämän tavoitteen tärkeydellä voidaan nimittäin perustella sitä, että tietyille talouden toimijoille koituu huomattaviakin epäedullisia taloudellisia seurauksia. Lentoliikenteen harjoittajien olisi valveutuneina toimijoina ennakoitava tällaiset kustannukset, jotka liittyvät niiden huolenpitovelvollisuuteen. Ne voivat lisäksi vyöryttää tästä velvollisuudesta aiheutuvat kustannukset lentolippujen hintoihin.

Unionin tuomioistuin korostaa, että kun lentoliikenteen harjoittaja ei ole noudattanut velvollisuuttaan pitää huolta lentomatrustajasta, tämä voi kuitenkin saada korvauksena ainoastaan ne rahamäärät, jotka ovat välttämättömiä, asianmukaisia ja kohtuullisia siltä kannalta, että lentoliikenteen harjoittajan puute voidaan korjata, ja että tämän arvioiminen kuuluu kansalliselle tuomioistuimelle.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsittelemän yksittäisen asian yhteydessä unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavasti samanlaista ongelmaa käsitteleviä muita kansallisia tuomioistuimia.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla julistamispäivänä

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla "[Europe by Satellite](#)." ☎ (+32) 2 2964106